

Lupajaosto	§ 72	26.11.2019
Lupajaosto	§ 12	28.01.2020
Lupajaosto	§ 11	25.01.2022
Lupajaosto	§ 36	24.05.2022

Korkeimman hallinto-oikeuden päätös Maanrakennusliike Pauli Peiponen Oy:n maa-aineslupa-asiassa

923/11.03.07/2019

Lupajaos 26.11.2019 § 72

Valmistelija: ympäristötarkastaja Matti Norr, puh. 02 761 4273

Varsinais-Suomen ELY-keskus on valittanut lupajaoston päätöksestä. ELY-keskus katsoo, että lupajaoston päätös on vastoin maa-ainesten ottamiselle maa-ainelain 3 §:ssä asetettuja rajoituksia ja päätös on kumottava. Maa-ainesten ottamistoiminta lähellä vedenotamon kaivoja voi aiheuttaa pohjavesiesiintymän tilan huononemista, vaarantaa pohjavesialueen käyttökelpoisuutta ja aiheuttaa laajalla alueella haittaa vedenotolle tai veden käytölle talousvetenä jatkossa.

Turun hallinto-oikeus on pyytänyt lupajaoston lausuntoa asiasta.

Johtavan rakennustarkastajan ehdotus:

Lupajaosto toteaa lausuntonaan, että lupajaoston päätös koskee aluetta, jossa on kolmella vierekkäisellä kiinteistöllä (430-472-5-156, 430-472-5-192 ja 430-472-5-40) maa-ainesten ottoa. Valituksen alainen päätös koskee kiinteistöä 430-472-5-192. Kiinteistöille on laadittu yhteinen maa-ainesten oton yleissuunnitelma vuonna 2005. Ottamistoiminta on jaettu suunnitelmassa kahteen vaiheeseen. Kiinteistöille 5-156 ja 5-40 on jo myönnetty II-vaiheen luvat. Peiposen hakemus koskee suunnitelman II-vaihetta.

ELY-keskus katsoo, että maa-ainesten otolle tulisi olla vesilain mukainen lupa, koska ottotoiminta sijoittuu Turun Seudun Vesi Oy:n tekopohjavesilaitoksen suoja-alueelle. Maa-ainesten ottoa alueella on ollut jo parikymmentä vuotta ennen tekopohjavesilaitoksen rakentamista.

Lounais-Suomen ympäristölupaviraston tekopohjavesilaitosta ja sen suoja-alue (LSY-1993-4-46 ja LSY-2001-4-196) koskevassa päätöksessä ei ole asetettu rajoituksia maa-ainesten otolle. Lupapäätöksen kertoelmaosassa todetaan: "Koska sekä harjuseutukaavassa että Natura-määräyksissä on otettu huomioon maa-ainesten ottoon liittyvät näkökohdat, ei suoja-aluesuunnitelmassa ole esitetty nykyisiin lupiin liittyviä rajoituksia. Jatkossakaan tällaisia rajoituksia ei tarvita,

mikäli luvat myönnetään maa-ainelain, harjuseutukaavan ja Natu-
ran määräysten mukaan.” Suoja-aluepäätöksen määräyksissä ei
kielletä maa-ainesten ottamista. Päätöksessä ei myöskään edellytetä
maa-ainesten ottamiselle vesilain 3 luvun 2 §:n mukaista vesitalous-
lupaa.

Alueen yhteisestä ottamisen yleissuunnitelmasta aikoinaan annetuissa
lausunnoissa on katsottu, että maa-ainesten otto alueelta on
mahdollista. Arvokas harjualue tulee ottaa huomioon siten, että alu-
een sisäpuolelle jätetään paksumpi suojakerros maa-aineksia pohja-
veden pinnan päälle. Tämä on huomioitu alueelle myönnettyissä
maa-aineslupapäätöksissä.

Turun Seudun Vesi Oy ei ole jättänyt muistutusta Peiposen maa-ai-
neslupahakemuksesta eikä se myöskään ole valittanut tehdystä pää-
töksestä.

Lupajaoston päätös perustuu maa-ainelain 6 §:n edellytyksiin luvan
myöntämiselle. Lupajaosto katsoo, että päätös ei ole ristiriidassa
maa-ainelain 3 §:n määräysten kanssa. Lupapäätöksessä on an-
nettu määräyksiä pohjaveden ja maaperän suojelemiseksi. Alueella
on ollut maa-ainestenottoa jo 1980-luvulta lähtien. Lupaviranomaisen
tietoon ei ole tullut, että ottamistoiminnalla olisi ollut kielteisiä vaiku-
tuksia maaperään tai pohjaveteen.

Alueelle aiemmin II-vaihetta koskevien maa-aineslupahakemusten
osalta ELY-keskus on katsonut, että maa-ainesten ottaminen alueel-
ta on mahdollista. Sama koskee myös Peiposen I-vaiheen lupahake-
musta. Nyt antamassaan lausunnossa ELY-keskus on esittänyt sel-
laisia perusteita luvan epäämiselle, joita se ei ole aikaisempien hake-
musten kohdalla esittänyt, vaikka hakemukset ovat koskeneet sa-
maa yleissuunnitelma-alueita. Lupajaoston mielestä toiminnanhar-
joittajalle ei voi takautuvasti asettaa uusia velvoitteita tai määräyksiä
eikä valvontaviranomainen voi kesken ottamistoiminnan muuttaa kä-
sitystään toiminnan lainmukaisuudesta varsinkaan, jos naapurikiin-
teistöillä on samanlainen toiminta sallittua.

Lupajaoston mielestä valitus tulee perusteettomana hylätä. Toiminta
tulisi saattaa loppuun vuonna 2005 laaditun yleissuunnitelman mu-
kaisesti. Kiinteistöllä 430-472-5-40 maa-ainesten otto on jo loppu-
massa. Sen lupamääräyksiin sisältyy mm. määräyksiä kiinteistöjen
välisellä rajalla olevien maa-ainesten käsittelystä, mikä edellyttää, et-
tä myös naapurikiinteistöllä maa-ainesten otto voidaan suorittaa
loppuun alueelle tehdyn suunnitelman mukaisesti.

Päätös: Hyväksyttiin.
Lupajaos 28.01.2020 § 12

Valmistelija: ympäristötarkastaja Matti Norr, puh. 02 761 4273

Turun Seudun Vesi oy (TSV) on antanut Turun hallinto-oikeudelle asiasta selityksen. Turun hallinto-oikeus varaa lupajaostolle oikeuden antaa selvitys TSV:n selityksestä. Selvityspyyntö ja TSV:n selitys on oheismateriaalina.

TSV toteaa selityksessään mm. seuraavaa: "TSV ei hyväksy maa-ainesten ottamista juomaveden tuotantoalueen välittömässä läheisyydessä, sillä soranotto toiminta aiheuttaa merkittävän riskin tuotettavan talousveden laadulle. TSV yhtyy kaikilta osin ELY-keskuksen valitukseen.

Lisäksi TSV huomauttaa Loimaan kaupungin tekemästä hallintomenettelyvirheestä. Turun Seudun Vesi Oy:ltä ei ole aikaisemmin pyydetty lausuntoa asiassa, vaikka kiinteistö Soramäki sijaitsee Turun Seudun Vesi Oy:n tekopohjavesilaitoksen suoja-alueen sisällä. Yhtiö on suoja-aluemääräyksen myötä asianosainen."

Johtavan rakennustarkastajan ehdotus:

Lupajaosto toteaa selvityksensä seuraavaa:

Maa-ainesten ottaminen alueella on ratkaistu 15 vuotta sitten, kun alueelle on hyväksytty kiinteistöjen 430-472-5-156, 430-472-5-192 ja 430-472-5-40 yhteinen maa-ainesten ottamissuunnitelma. Mainituksa suunnitelmassa po. kiinteistöjen ottamistoiminta on jaettu kahteen vaiheeseen. Kiinteistöllä 5-40 vaiheen II ottamistoiminta on jo päätymässä. Alueen ottamissuunnitelmassa on ottamisaluetta katsottu kokonaisuutena. Kaikki kolme ottamisaluetta ovat ottamistoiminnan osalta sidoksissa toisiinsa. Suunnitelman toteuttaminen edellyttää, että kaikki soranottoalueet toteutetaan suunnitelman mukaisesti.

Maa-ainelain (555/1981) 7 §:n mukaan: " Ennen luvan myöntämistä lupaviranomaisen on pyydettävä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lausunto, milloin:

- 1) alueella on valtakunnallista tai muutoin huomattavaa merkitystä luonnonsuojelun kannalta;
- 2) alueella on merkitystä vesien suojelun kannalta; tai
- 3) ainesten ottaminen vaikuttaa välittömästi toisen kunnan alueeseen.

Vna maa-ainesten ottamisesta (926/2005) 4 §:n mukaan:

"Sen lisäksi, mitä lausunnoista maa-ainelain 7 §:ssä säädetään, tulee lausunto pyytää:

- 1) toiselta kunnalta, jos aineiden ottaminen saattaa aiheuttaa maa-ainelain 3 §:ssä tarkoitettuja seurauksia tai jos sitä muusta syystä on pidettävä tarpeellisenä;
- 2) maakuntakaavoitusta hoitavalta kuntayhtymältä, jos lupahakemuksen tarkoittamalla alueella on huomattavaa merkitystä maakuntakaavoituksen kannalta;
- 3) muulta kuin 1 ja 2 kohdassa tarkoitettulta viranomaiselta, jos se on asian käsittelyssä tarpeen.

Lausunto on annettava kahden kuukauden kuluessa lausuntopyynnön saapumisesta. Jollei lausuntoa ole määräajassa annettu, asia voidaan ratkaista ilman kyseistä lausuntoa.

Edellä esitetyn perusteella lupajaostolla ei ole ollut tarvetta eikä velvollisuutta pyytää lausuntoa TSV:ltä.

Lupajaosto on jo aikaisemmin todennut, että maa-ainesten otolla mainituilta kiinteistöiltä ei ole ollut haitallisia vaikutuksia maaperään eikä pohjaveteen, vaikka ottamistoiminta on jatkunut alueella jo kohta 40 vuotta.

Lupajaosto katsoo, että lähtökohtaisesti TSV:n oma toiminta on suurempi riski Virttaankankaan pohjavedelle kuin nyt kiistanalainen maa-ainesten ottaminen. Yli 100 000 m³:n/d johtaminen Kokemäenjoen vettä pienelle alueelle (2,4 ha) tärkeää pohjavesialuetta ei ole pitkällä tähtäyksellä ympäristön kannalta kestävä.

Päätös: Hyväksyttiin.
Lupajaos 25.01.2022 § 11

valmistelija: vt. ympäristötarkastaja Harri Salminen, 0500 434 255

Turun hallinto-oikeus on antanut asiassa päätöksen 22.12.2021. Hallinto-oikeus on kumonnut lupajaoston päätöksen ja hylännyt Maanrakennusliike Pauli Peiponen Oy:n maa-ainelupahakemuksen.

Perusteluissaan hallinto-oikeus katsoo, että hakemuksen mukaisesta maa-ainesten ottamisesta mahdollisesti aiheutuu haitallisia pohjavesivaikutuksia. Vaikutusten tarkempi selvittäminen ja arvioiminen vesilain mukaisessa lupamenettelyssä on tarpeen.

Johtavan rakennustarkastajan ehdotus:

Lupajaosto merkitsee hallinto-oikeuden päätöksen hyväksyen tiedokseen.

Päätös: Hyväksyttiin.

Lupajaos 24.05.2022 § 36

valmistelija: johtava rakennustarkastaja Harri Salminen

Pauli Peiponen Oy on hakenut asiassa valituslupaa korkeimmalta hallinto-oikeudelta. Se on päätöksellään 2.5.2022 hylännyt valituslupahakemuksen eikä anna ratkaisua valitukseen.

Johtavan rakennustarkastajan ehdotus

Lupajaosto merkitsee korkeimman hallinto-oikeuden päätöksen tiedokseen.

Päätös: Hyväksyttiin.